

# KREDİ KARTLARI KULLANIMININ TÜKETİM HARCAMALARI ÜZERİNE ETKİLERİNE YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA

Barcu ZENGİN, Arş. Grv.  
buzengin@gmail.com, Gazi Üniversitesi

Aybegüm GÜNGÖRDÜ, Arş. Grv.  
aybegum.gungordu@gmail.com, Gazi Üniversitesi

**Özet:** Çalışmada, kredi kartları kullanımının Türkiye ekonomisi üzerine etkisi özellikle bireylerin tüketim harcamaları üzerindeki etkisi analiz edilmiştir. Çalışmada, bir ödeme sistemi olarak kredi kartı kavramı, tüketim kavramı ve tüketim harcamaları arasındaki ilişkiyi gündeme gelen kredi kartları kullanımının bireylerin tüketim harcamalarına olan etkisinin enflasyon, mevduat faiz oranı, kredi kartı harcamaları, toplam harcanabilir gelir ve özel nihai tüketim harcamaları değişkenleriyle analiz edilmesidir. Ekonometrik modelin sonucunda, kredi kartıyla yapılan harcamalar ve enflasyon oranı ile özel tüketim harcamaları arasındaki doğrusal ilişkinin önemli olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, kredi kartıyla yapılan harcamaların özel tüketime diğer değişkenlerden daha fazla katkıda bulunduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra, ekonometrik modeli destekleyici nitelikte yapılan anket çalışmasında ise kredi kartıyla yapılan aylık toplam tüketim harcaması ile aylık gelir, hanehâlinin toplam aylık geliri, tüm kredi kartlarının toplam limiti arasında pozitif ve doğrusal bir ilişki olduğu bulunmuştur. Tüm kredi kartlarının limitinin azaltılması ile tüketim harcamalarının da azalacağını düşünen katılımcılar, aynı zamanda limitlerin indirilmesine yönelik yapılan düzenlemeyi mantıklı bulmuşlardır.

**Anahtar Kelimeler:** Kredi kartı, Tüketim harcamaları, Kredi Kartı Kullanımı, Kredi kartı limiti.

## AN EMPIRICAL STUDY FOR EFFECTS OF CREDIT CARD USAGE ON CONSUMPTION EXPENDITURES

**Abstract:** In this study, the impact of credit card usage on Turkey economy, particularly were analyzed through the consumption of individuals. This study concerns the concept of credit cards as a payment system, the concept of consumption and the factors that influence consumer spending and the effects of credit cards on consumer expenditures. The purpose of this study is to analyze credit card usage effect on consumers' expenditures which has come up with the latest regulation. It has been found in the econometric model that expenditures which have been done with credit cards and inflation ratio effect consumer expenditures. Furthermore, it has been pointed out that expenditures which have been paid with credit cards has more effect on individual consumption than other variables. Besides, it has been found that in the survey study which has been conducted to support the econometric model that monthly consumption expenditures which are done with credit cards are in a positive, linear relation with monthly income, monthly income, total monthly household income and the total limit of all credit cards. Participants who think that by lowering credit card limits their consumption expenditures will also drop at the same time they find this regulation rational.

**Keywords:** Credit card, Consumption expenditures, Credit card usage, Credit card limit.

## I. GİRİŞ

Günümüzde, küreselleşmenin etkisi ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte ödeme sistemleri de bundan etkilenmiş böylelikle kredi kartları kullanımı tüm dünyada yaygınlaşmıştır. Bu durum, bireyler açısından olduğu kadar Türkiye ekonomisi yönünden de son derece önemli hale gelmiştir. BDDK'nın gerçekleştirdiği son düzenleme ile kredi kartı taksitlerine ve limitlerine birtakım sınırlamalar getirilmiştir. Bu sayede tüketicinin azaltılması ile tasarrufun artırılması ve fon kaynakları açısından dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmekte (Nazlı, 2013) ve sonucun cari açığa olumlu etkide bulunacağı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı, yeni BDDK düzenlemesiyle gündeme gelen kredi kartları kullanımının bireylerin tüketim harcamalarına olan etkisinin enflasyon, mevduat faiz oranı, kredi kartı harcamaları, toplam harcanabilir gelir ve özel nihai tüketim harcamaları değişkenleriyle analiz edilmesidir.

## II. LİTERATÜR TARAMASI

### II.1. Bir Ödeme Sistemi Olarak Kredi Kartı ve Gelişimi

Kredi kartları, mal ve hizmet satın alımında aracı olarak kullanılan, üzerinde sahibinin kimliği bulunan, belirli vade ile geçerli olan plastik kartlar olup başlıca örnekleri Visa, BankamericaCard, Hilton Card, Diners Club, American Express'tir (Seyidoğlu, 2002:371). Türkiye'de Eylül 2013 itibarıyla, kredi kartı sayısı 56.667.648'i bulmuştur ([http://www.bkm.com.tr/fistatistik/pos\\_atm\\_kart\\_sayisi.asp](http://www.bkm.com.tr/fistatistik/pos_atm_kart_sayisi.asp), erişim:25.12.2013). Türkiye'ye kartlı ödeme sistemleri 1968 yılında gelmiştir (Bankalararası Kart Merkezi Kronoloji, <http://www.bkm.com.tr/kronoloji.aspx>, erişim tarihi: 25.12.2013). 1990'lı yılların ortalarına doğru kredi kartı kullanımı yaygınlaşmış ve alışverişlerde nakit paranın yerine geçmiştir (Tuğay ve Başgöl, 2007:217). Kredi kartlarını düzenleyen hukuki çerçeveye bakıldığında, BDDK tarafından yapılan son düzenlemede (Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı, 26 11 2013 tarihli BDDK basın açıklaması) kredi kartıyla taksit sürelerine sektör kategorileri bazında çeşitli kısıtlamalar getirilmiş; ayrıca konut, taşıt ve tüketici kredileri de sınırlandırılmıştır. Bu yönetmelikle birlikte, "kredi kartlarıyla gerçekleştirilecek telekomünikasyon ve kuyumla ilgili harcamalar ile yemek, gıda ve akaryakıt alımlarında taksit uygulanamayacağı ve diğer sektörlerde borcun taksitlendirilmesi veya ödemenin ertelendiği dönemler de dahil olmak üzere taksit süresinin dokuz ayı geçemeyeceği" düzenlenmiştir. Düzenlemenin gerekçesi ise yurtiçi tasarrufların artırılması, artan yurtiçi tasarrufların üretken yatırımlara yönlendirilmesi ve israfın azaltılmasıdır. Bu

amaçla, "tüketici kredilerinde ve kredi kartlarında vade sınırlaması getirilmesi ve kredi/değer oranının taşıt kredilerine de uygulanması" tedbiri alınmıştır (Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete, 31 Aralık 2013, Sayı:28868).Yeni düzenlemeye yönelik olarak çeşitli sektörlerden görüşler gelmiştir. Gürdamar vd. (2013)'ne göre bankacılar, vade riskinin bankalar üzerinden sektörlerin üzerine kalacağını onların da bu riski tüketiciye yansıtacaklarını ve banka kartına bağlı yeni ürünler ve senetlerin yanı sıra şirketlerin kendi markaları adına çıkarttığı kartların devreye gireceğini düşünmektedir. Nazlı (2013)'ya göre, azalan harcamalarla düşen satış ciroları hem perakendecilerin, hem de bankaların karlarını negatif etkileyecek, devletin vergi gelirleri azalacak ve tüketiciler istek ve ihtiyaçlarına daha zor ulaşabilecektir. Kalkan (2013)'a göre ise düzenlemenin olası etkileri duruma göre değişeceği veya tüketicilerin önemli bir kısmında ters etki yapacağı yönündedir.

## II.2. Tüketim Harcamaları ve Kredi Kartlarının Tüketim Harcamalarına Etkisi

Tüketim kavramının öneminin anlaşılmasıyla birlikte, gelir ve tüketimi birlikte inceleyen teoriler ortaya çıkmıştır. Fisher, tüketicilerin tasarruf ve borçlanma yoluyla zamanlararası tüketim kararı vereceğini savunurken; Keynes gelir arttıkça azalan oranda da olsa tüketimin artacağını, Modigliani tüketimin ömür boyu beklenen gelirden etkilendiğini ve Friedman ise uzun vadeli gelir olan sürekli gelir ile tüketim arasında pozitif ilişki olduğunu ileri sürmüştür (Ünsal,2003:437). Tüketimin gelire olan duyarlılığı bilinse de, finansal ödeme araçlarının değişmesiyle birlikte en çok kullanılan ödeme araçlarından biri olan kredi kartı harcamalarının tüketime etkisi üzerinde yeterince durulmamıştır. Kredi kartları kişilerin gösteriş tüketimini finanse ederek harcama eğilimlerini artıran önemli bir araçtır (Altan ve Göktürk, 2006:30). Kredi kartlarıyla yapılan taksitli alışverişin dağılımına bakıldığında son 1 yılda yüzde 87 artan market ve AVM başta olmak üzere birçok alanda taksitli harcamaların yayıldığı görülmektedir (<http://ekonomi.bugun.com.tr/limit-sinirlendirildi-haberi/836462>, erişim tarihi: 10.01.2014 ).Bu durum avantajlı bir durum yaratarak, Kalkınma Bakanlığı'nın yıllık programlarında da belirtildiği gibi, Türkiye'nin son yıllardaki büyümesinin altında yatan neden olan, kredi kartlarıyla birlikte artan özel nihai tüketim artışını oraya çıkarmıştır. Kalkınma programlarında bu şekilde büyümenin yan etkilerinden biri olan cari açık için duyulan endişeler ve yurtiçi tasarrufların artırılması için tüketimin gelirle orantılı bir şekilde büyümesini sağlayacak önlemler üzerinde durulmuştur (Kalkınma Bakanlığı,Yıllık Programlar, erişim tarihi:10.01.2014). Ayrıca, kredi kartı harcamalarının zamanında ödenmemesi nedeniyle krediye dönüşen tutarın ve takipteki kredi kartı alacaklarının da artıyor olması hem tüketicileri hem de bankaları zor durumda bırakmaktadır (Karahana ve Çakmak,2011:58).

## II.3. Literatürde Yer Alan Çalışmalar

Literatürde konuya bakıldığında genellikle kredi kartı kullanım alışkanlıklarına yönelik çalışmaların bulunduğu görülmektedir; bunun yanı sıra ekonometrik modellerin yer aldığı az sayıda çalışma da mevcuttur. Durukan, Elibol, Özhavzalı (2005), kredi kartında taksit uygulamasının, harcamaları artırdığını ve ailenin toplam aylık geliri ile kredi kartı taksitlerinden doğan borçların tutarı arasında anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Tuğay ve Başgül (2007), ailelerin geliri arttıkça kredi kartı ile aylık gelirinden daha fazla harcama yapanları sayısı arttığını ve kişilerin kredi kartı limitlerinin gelirlerinden fazla olduğunu bulmuşlardır. Yılmaz, Çatalbaş, Çelik (2009), kredi kartı kullanımına ilişkin negatif tutumu açıklayan en önemli unsurun, kredi kartlarının gereğinden fazla harcamaya neden olduğu yönündeki tutumlar olduğunu belirtmişlerdir. Oktay, Özen, Alkan (2009)'na göre kredi kartının tüketimi artırdığını düşünenler kredi kartı sahibi olmama eğilimindedir. Hız (2011) çalışmasında, bireylerin tüketici kredisi çekmekten kaçınmadıklarını ve bugünkü tüketimlerini gerçekleştirirken gelecekteki gelirlerini dikkate alarak rasyonel davranıştan uzaklaştıklarını bulmuştur. Ulucan Özkul, Tapşın (2010) kullanılabilir gelir ve kredi kartı kullanımının tüketim üzerindeki etkisi 1998 ve 2009 yılları arasında araştırılmış ve kullanılabilir gelir artışı, kredi kartı kullanımındaki artışa oranla, tüketim üzerinde daha büyük bir etki yarattığı ifade edilmiştir. Karahan ve Çakmak (2011), kredi kartı harcamalarındaki artışın özel nihai tüketim harcamalarındaki artışı hızlandırdığı ve genel olarak özel nihai tüketim harcamaları ile birlikte kredi kartı harcamalarının sürekli olarak artışının gözlemlendiğini belirtmiştir.

## III. YÖNTEM

Çalışmada bireysel kredi kartlarının özel tüketim harcamalarına etkisine yönelik ekonometrik model geliştirilmiştir. Çoklu regresyon modelinin uygulandığı çalışmada, 1991-2012 dönemi verileri Eviews 8.0 bilgisayar programı yardımıyla incelenmiştir. Çalışmada ayrıca 280 tüketiciye anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 17.0 programıyla incelenmiştir.

### III.1. Kredi Kartlarının Tüketim Harcamalarına Etkisine Yönelik Ekonometrik Model ve Bulguları

Kredi kartlarının özel nihai tüketime olan etkisinin incelendiği çalışmada, analiz yöntemi olarak çoklu regresyon yöntemi kullanılmıştır. Bağımlı değişken olarak, özel nihai tüketim harcamaları (Y) dikkate alınırken, bağımsız değişken olarak toplam harcanabilir gelir ( $X_1$ ), enflasyon oranları ( $X_2$ ), mevduat faiz oranları ( $X_3$ ) ve kredi kartı ile yapılan bireysel tüketim harcamaları ( $X_4$ ) yer almıştır. Analizde, 1991-2012 dönemine ait yıllık veriler kullanılmış olup, veriler TCMB, TÜİK ve DPT istatistiksel çalışmalarından elde edilmiş ve Eviews 8.0 bilgisayar programı yardımıyla incelenmiştir. Verilerin doğru analiz edilebilmesi için, öncelikle durağanlıklarına bakılmıştır. Durağanlık analizi birim kök testi ile yapılmıştır. Düzey değerleri durağan olmayan veriler logaritmaları alınarak dönüştürülmüş ve logaritmik

düzey değerlerin birincil farkları alınarak durağanlık analizi tekrar yapılmıştır. Bu analiz sonucunda, logaritmik düzey değerlerin birinci dereceden durağan olduğu tespit edilmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyon analizi sonucunda, hanehalkının harcanabilir geliri, enflasyon, mevduat faiz oranı ve bireysel kredi kartları harcaması değişkenleri arasında Granger nedensellik testi yapılmış ve %5 anlamlılık düzeyinde harcanabilir gelir ve özel nihai tüketim arasında çift taraflı nedensellik varken, özel nihai tüketim ile mevduat faiz oranı, enflasyon oranı ve kredi kartı harcamaları arasında harcanabilir gelirin, enflasyon oranının, mevduat faiz oranının ve kredi kartları harcamalarının bir etkisi olup olmadığı araştırılmıştır. Buna göre, Tablo 1'de görüldüğü gibi, kredi kartıyla yapılan tüketim harcamalarının özel tüketim harcamalarına olan katkısı, diğer değişkenlerin bağımlı değişken olan özel nihai tüketime olan katkısından çok daha büyüktür. Olasılık değerlerine bakıldığında da bireysel kredi kartı harcamaları ve enflasyon oranı değişkenlerinin özel tüketimle %5 anlamlılık düzeyinde doğrusal ilişkilerinin anlamlı olduğu, ancak harcanabilir gelir ve mevduat faiz oranı değişkenlerinin bağımlı değişken üzerindeki doğrusal ilişkilerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı anlaşılmıştır. Özel nihai tüketim harcamaları üzerinde kredi kartı harcamalarının ve enflasyon oranının etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 1. Çoklu Regresyon Modeli

| BAĞIMLI DEĞİŞKEN: ÖZEL NİHAİ TÜKETİM |            |               |                 |
|--------------------------------------|------------|---------------|-----------------|
| DEĞİŞKENLER                          | KATSAYILAR | t-İSTATİSTİĞİ | OLASILIK DEĞERİ |
| SABİT                                | 4.109390   | 4.751669      | 0.0002          |
| HARCANABİLİR GELİR                   | 0.192948   | 1.215670      | 0.2407          |
| ENFLASYON ORANI                      | 0.131331   | 1.850095      | 0.0081          |
| MEVDUAT FAİZ ORANI                   | -0.036563  | -0.448874     | 0.6592          |
| KREDİ KARTI HARCAMASI                | 0.576434   | 5.016037      | 0.0001          |

Çoklu regresyon modeli bir eşitlikle açıklanmaya çalışılırsa aşağıdaki denklik ortaya çıkmaktadır:

$$Y = 0.192947845537 \cdot X_1 + 0.131331312088 \cdot X_2 - 0.0365634740941 \cdot X_3 + 0.576434155437 \cdot X_4 + 4.10938979602$$

Buna göre, harcanabilir gelir, enflasyon, kredi kartı harcamalarının özel nihai tüketim harcamaları üzerine etkisi pozitif iken; mevduat faiz oranı ile aralarında negatif yönlü bir ilişki vardır. Ayrıca, çoklu doğrusal regresyon modelinin açıklama gücünü gösteren ( $R^2$ ) 0.98'dir ve modelin uyum iyiliği F testinin sonucuna göre özel nihai tüketim harcamaları ve bağımsız değişkenler arasında doğrusal bir ilişki vardır.

### III.2. Kredi Kartlarının Tüketim Harcamalarına Etkisine Yönelik Anket ve Bulguları

Yapılan anket çalışması sonucunda veriler SPSS 17.0 programıyla analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların %60'sı kadın %40'ı erkek; %73.6'sı lisans mezunu; %38.2'sinin aylık geliri 500 TL ve altı; %59.3'ü öğrenci; %52.2'si alışverişlerinde nakiti, %46.8'i kredi kartını tercih etmekte; %37.9'nun hanelerinin toplam aylık geliri 2001-2500 TL arasında; %31.1'inin aylık toplam tüketim harcamaları 500 TL ve altı; %62.9'unun ailesindeki toplam kredi kartı 1-3 adet arasında olmakta; %60.4'ünün kendine ait 1 adet kredi kartı bulunmakta; %36'sının tüm kredi kartlarının toplam limiti 0-1000 TL arasında; %51.1'i kredi kartı borcunun tamamını ödemekte; %42.1'inin kredi kartıyla yapılan aylık toplam tüketim harcaması 500 TL ve altında; %45.4'ü kredi kartını alışveriş amacıyla kullanmakta; %37.5'inin son üç yılda kredi kartı kullanım oranı artmış; %56.8'i kredi kartını kendi isteğiyle almış; %23.6'sı kredi kartının gereksiz harcama yaptırdığını düşünmektedir. "Bütün kredi kartlarınızın toplam limitinin azaltılması tüketim harcamalarınızı nasıl etkiler?" sorusuna cevaben katılımcıların %36.8'i "azalır", %32.9'u "değişmez", %1.4'ü "artar" cevabını vermiştir. "Bütün kredi kartlarınızın toplam limitinin azaltılması hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusuna ise katılımcıların %21.8'i "mantıklı", %11.4'ü "değişmez", %8.9'u ise "karşıyım" cevabını vermiştir. "Bütün kredi kartlarınızın toplam limitinin azaltılması hangi harcamalarınızın azalmasına neden olacaktır?" sorusuna cevaben katılımcılar en çok giyim (%42.1), ayakkabı (%27.1), elektronik eşya (%20.7); en az ise ulaşım (%5.7), temizlik (%2.5), sağlık (%1.8) harcamalarında azaltmaya gideceklerini belirtmişlerdir. Çalışmada ayrıca katılımcılar, sırasıyla en çok giyim (%35.7), ayakkabı (%29.6), gıda (%24.3), elektronik eşya (%23.2), beyaz eşya (%18.6) için kredi kartıyla harcama yaptıklarını belirtmişlerdir. Bütün kredi kartlarının toplam limitinin azaltılması tüketim harcamalarını azaltır diyenlerin %54.1'i düzenlemeyi "mantıklı" bulmaktadır. Ayrıca Pearson korelasyon analizi de yapılmıştır. Elde edilen verilere göre, aylık gelir ile aylık toplam tüketim harcaması, tüm kredi kartlarının toplam limiti, kredi kartıyla yapılan aylık toplam tüketim harcaması, tüm kredi kartlarının toplam limiti ve kredi kartıyla yapılan aylık toplam tüketim harcaması arasında pozitif ve orta düzeyde doğrusal bir ilişki vardır.

Hanenin toplam aylık geliri ile aylık toplam tüketim harcaması arasında pozitif ve orta düzeyde doğrusal bir ilişki vardır.

Yapılan aylık toplam tüketim harcaması arasında pozitif ve orta düzeyde doğrusal bir ilişki vardır.

### IV. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kredi kartları bir ödeme aracı olarak sisteme yenilik getirmiş, nakit ihtiyacını azaltması, tüketicinin peşin satın alma, geç ödeme veya vade avantajlarından yararlanmasını sağlaması, nakit avans çekme imkânı sunması ve internet posta/telefon ile işlemlerinin yapılabilme kolaylığının olması ile kullanım sıklığını artırmıştır.

(<http://www.bkm.com.tr/kartbilinci/ekonomifaydalar.html>, erişim tarihi: 10.11.2013). Kredi kartları bu avantajlarıyla birlikte düşünüldüğünde, borçlanma imkânlarını genişlettiği için tüketimi artırıcı etkisi daha iyi anlaşılabilir. Çünkü, kredi kartlarıyla yapılan harcamalar efektif talebi körükleyerek kaydı para yaratmakta ve böylece tüketimi artırmaktadır (Yetim, 1997:23). Bu durum, Türkiye'nin son yıllarındaki büyümeyi sağlayan etkenlerden en önemlisidir. Ancak, yaşanan bu tüketim fazlalığı, tasarruflarla dengelenmezse; gelir-tüketim dengesi bozulmakta ve cari açık gibi yapısal sorunlar ortaya çıkmaktadır. Buna yönelik önlemlerden biri olan kredi kontrolü, BDDK'nın yaptığı düzenlemelerle kredi kartlarının limitinin ve taksit sayısının sınırlandırılması, sektörel bazda taksit farklılığına gidilmesi gibi değişikliklerle sağlanmaya çalışılmıştır. Kredi kartlarının ekonomik sistem için ne kadar vazgeçilmez olduğunu ve ekonominin diğer değişkenlerini ne kadar çok etkilediğini gözönüne seren bu düzenlemeler, hem akademik camiada hem de kamuoyunda kredi kartlarına olan ilgiyi artırmıştır. Çalışmamızda, bireysel kredi kartları harcamalarının özel nihai tüketim harcamalarına etkileri çoklu regresyon modeli ile açıklanmaya çalışılmıştır. Çoklu regresyon modeli için öncelikle serilerin durağanlığına ADF birim kök testi ile bakılmış, bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon incelenmiş ve aralarındaki nedensellik Granger nedensellik testi ile değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, çalışmamızda olasılık değerlerine bakıldığında, bireysel kredi kartlarının tüketim harcamaları ve enflasyon oranının bağımlı değişken olan özel nihai tüketim üzerinde %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir etkisinin olduğu, ancak harcanabilir gelir ve mevduat faiz oranı değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca, kredi kartıyla yapılan tüketim harcamalarının özel tüketim harcamalarına olan katkısı, diğer değişkenlerin özel nihai tüketime olan katkısından çok daha fazladır. Buna göre, %1'lik kredi kartı harcamasının özel tüketimde yaratacağı etki, %1'lik enflasyonun tüketimde yaratacağı etkiden daha fazladır. Ekonometrik modeli destekleyici nitelikte yapılan anket çalışmasında ise kredi kartıyla yapılan aylık toplam tüketim harcaması ile aylık gelir, hanenin toplam aylık geliri, tüm kredi kartlarının toplam limiti arasında pozitif ve doğrusal bir ilişki olduğu bulunmuştur. Tüm kredi kartlarının limitinin azaltılması ile tüketim harcamalarının da azalacağını düşünen katılımcılar, aynı zamanda limitlerin indirilmesine yönelik yapılan düzenlemeyi de mantıklı bulmuşlardır. Ancak, hem tüketiciler yönünden hem de makro ekonomik denge yönünden düzenlemenin etkilerinin olumsuz olmayacağına yoğunlaşılsa da kredi kartlarının kayıt dışılığı azalttığı ve büyümenin özel tüketimin artışıyla sağlandığı da bilinen bir gerçektir. Yeni düzenlemeyle birlikte, büyüme rakamları son yıllardaki büyüme rakamlarından daha düşük bir düzeyde seyredebilecektir ve kredi kartı dışında diğer ödeme araçlarının (senet vb.) yaygınlaşma olasılığı, kayıt dışılığın tekrar gündeme gelmesine neden olabilecektir. Düzenlemenin artı ve eksilerinin birlikte değerlendirilip, sorunlara yönelik gerçekçi önlemler alınması gerekmektedir.

#### KAYNAKÇA

- Altan, M., Göktürk, İ. E., "Türkiye'de Kredi Kartlarının Toplam Özel Nihai Tüketim Harcamalarına Etkisi: Bir Çoklu Regresyon Analizi", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, ss.25-47, 2006.
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, <http://www.bddk.org.tr/WebSitesi/default.aspx>
- Bankalararası Kart Merkezi Kronoloji, <http://www.bkm.com.tr/kronoloji.aspx>, erişim tarihi: 25.12.2013.
- Bankalar Kredi Kartı Limitini Sınırlandırdı, 2013, <http://ekonomi.bugun.com.tr/limit-sinirlandirildi-haberi/836462>.
- Durukan, T., Elibol, H., Özhavzalı, M., Kredi Kartlarındaki Taksit Uygulamasının Tüketicinin Harcama Alışkanlıkları Üzerindeki Etkisini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma (Kınkkale İli Örneği), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:13, 2005, s.143-155.
- Gürdamar, J.Y., Şener, G., Yılmaz, U., "Marka Kartları Büyür, Taslak Hızlı Çıkar", 26.11.2013, <http://www.dunya.com/marka-kartlari-buyur-taslak-hizli-cikar-209810h.htm>
- Hız, G., "Gösterişçi Tüketim Eğilimi Üzerine Bir Alan Araştırması (Muğla Örneği)", Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, 2011, s. 117-128.
- Kalkan, S., "Kredi Kartı Taksit Sınırlandırması Finansal Riski Artırabilir", 5.12.2013, <http://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/4426>
- Karahan, G., Çakmak B., Türkiye Kredi Kartı Sektöründeki Gelişmeler, Türkiye Kredi Kartı Piyasası, TCMB, s.31-61, 2011.
- Nazlı, Y., "Yeni Kredi Kartı Düzenlemelerinin Olası Etkileri-Tüketici Finansman Şirketleri", 2.12.2013, <http://www.ibsturkiye.com/blog/yeni-kredi-karti-duzenlemelerinin-olasi-etkileri-tuketici-finansman-sirketleri/>
- Oktay, E., Özen, Ü., Alkan, Ö., "Kredi Kartı Sahipliğinde Etkili olan Faktörlerin Araştırılması : Erzurum Örneği", Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 24, Sayı:2, Yıl:2009, ss.1-22
- Seyidoğlu, Halil, Ekonomik Terimler Ansiklopedik Sözlük, Geliştirilmiş 3. Baskı, İstanbul, 2002.
- Tuğay, O., Başgül, N., "Önemli Bir Finansman Kaynağı Olarak Kredi Kartları: Kredi Kartlarının Kart Sahiplerinin Harcamaları Üzerindeki Etkisini Belirlemeye Yönelik Burdur İlinde Bir Araştırma", Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2007, C.17, s.215-226.
- Türkiye'de Kredi Kartı Piyasası, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, Mart 2011.
- Türkiye Bankalar Birliği, <http://www.tbb.org.tr/tr>
- Ulucan Özkul, F., Tapşın, G., "Kredi Kartı Kullanımı ile Kullanılabilir Gelirin Tüketim Üzerindeki Etkisi ve Türkiye Ekonomisi Üzerine Bir Ampirik Çalışma", Muhasebe ve Finansman Dergisi, sayı:47, Temmuz 2010, s.138-153.
- Ünsal, E., Makro İktisat, İmaj Yayınevi, 2003.
- Yetim, S., Kredi Kartları ve Tüketici Kredileri, Sermaye Piyasaları Kurulu Yayın No:69, 1997.
- Yılmaz, V., Karpat Çatalbaş, G., Çelik, E., "Kredi Kartı Kullanma Niyetini Etkileyen Faktörlerin Yapısal Eşitlik Modeliyle Araştırılması", Bankacılık Dergisi, Sayı 68, 2009.